

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Articolul 251 din Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În procesul examinării cazurilor de încălcare fiscală în care se constată indici de infracțiune, organul fiscal adoptă decizia asupra cazului de încălcare fiscală, în care se indică exact prejudiciul cauzat prin încălcările admise, măsurile de înlăturare a acestor încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin încălcare. Sesizarea organului de urmărire penală sau a procurorului cu privire la existența indicilor de infracțiune se face printr-un denunț, care se transmite acestuia în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei cu privire la contestație sau de la data expirării termenului de contestare a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală prevăzut la art. 268 alin. (1) sau, după caz, art. 274¹ alin. (8), în cazul în care aceasta nu a fost contestată.”;

se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul prevăzut la alineatul (2), termenul de executare a măsurii de înlăturare a încălcării și restituire a prejudiciului nu poate depăși 30 de zile.”;

(4) La denunțul privind identificarea indicilor unei infracțiuni, în mod obligatoriu, se anexează actul de control, actul de control cu caracter decizional și materialele ce țin de controlul în cauză. În denunț se face consemnarea privind executarea sau neexecutarea măsurii de înlăturare a încălcării stabilite și restituirea sau nu a prejudiciului cauzat sau a contravalorii lui.”.

Art. II. - Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 156, art. 764), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (denumit în continuare Serviciu) este organul de stat specializat în domeniul asigurării securității naționale, prin exercitarea tuturor măsurilor adecvate de informații și contrainformații, de culegere, prelucrare, verificare și valorificare a informațiilor necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării oricăror acțiuni care constituie, potrivit legii, amenințare internă sau externă, pentru independența, suveranitatea, unitatea, integritatea teritorială, ordinea constituțională, dezvoltarea democratică, securitatea internă, a statului, societății și cetățenilor, statalitatea Republicii Moldova, funcționarea stabilă a ramurilor economiei naționale de importanță vitală, afit pe teritoriul Republicii Moldova cât și peste hotare.”.

2. La articolul 7:

în partea dispozitivă, după cuvântul „Serviciului” se completează cu cuvintele „ în exercițiul asigurării securității naționale”;

la litera a), liniuța a cincea, cuvintele „economice și cele” se exclud.

3. La articolul 10 alineatul (1):

în partea dispozitivă, după cuvântul „Serviciul” se completează cu cuvintele „,în limitele atribuțiilor,”;

la litera n), cuvintele „expertize criminalistice” se substituie cu cuvintele “constatări tehnico-științifice”.

Art. III. - Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149 din 20 iulie 2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2017), cu modificările și completările ulterioare se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, punctul 12) se abrogă.
2. La articolul 202¹⁰ alineatul (4), cuvintele „sau urmărire penală” se exclud.
3. La articolul 202¹³ alineatul (2) litera b), cuvintele „organului de urmărire penală sau” se exclud.
4. Din titlul Capitolului IX, cuvintele „și de urmărire penală” se exclud.
5. La articolul 219 alineatul (2), cuvintele „de contravenții vamale, de contrabandă și de alte infracțiuni care țin de competența organului de urmărire penală al Serviciului Vamal” se substituie cu cuvintele „infracțiunilor de contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale”.
6. Secțiunea a 37-a se abrogă.
7. Articolul 236 se abrogă.
8. Articolul 237 va avea următorul cuprins:
„Articolul 237. Procedura în cazul contravenției vamale constatate de organul de urmărire penală competent
În cazul în care procurorul, prin ordonanță, refuză urmărirea penală sau dispune încetarea urmării penale, iar faptele persoanei conțin indicii unei contravenții vamale, materialele se transmit organului vamal pentru examinare în ordinea contravențională.”
9. La articolul 268:
litera c) se abrogă;
la litera d), cuvintele „în cazul depistării unor infracțiuni a căror urmărire penală nu ține de competența organului vamal” se exclud.
10. La articolul 274 alineatul (2), cuvintele „pornirea urmăririi penale în cazul de infracțiune de contrabandă sau de alte infracțiuni a căror urmărire penală ține de competența organului vamal sau privind” și cuvintele „poate fi atacată în conformitate cu legislația de procedură penală” se exclud.
11. Din titlul secțiunii a 49 – a cuvintele „activității de urmărire penală,” se exclud.
12. La articolul 299 cuvintele „procesului penal, precum și a”, se exclud.

Art. IV. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 89, alineatul (2) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:
„b¹) eliberarea de pedeapsa în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară”.

2. Se completează cu articolul 91¹ cu următorul cuprins:
„Articolul 91¹. Liberarea de pedeapsă penală în cazul săvârșirii pentru prima oară a unei infracțiuni.

„(1) Persoana este liberată de pedeapsă penală în cazul săvârșirii unei infracțiuni prevăzute la art. 223 – 232, 235, 241, 241¹, 242, 244, 244¹, 250, 255 din Partea specială a prezentului Cod, dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) anterior persoană nu a fost liberată de pedeapsă penală pentru aceeași faptă;
b) persoana a înlăturat încălcările și a reparat prejudiciul în termenul stabilit de organul de control de stat al activității de întreprinzător sau un alt organ competent în controlul respectării prevederilor legislației din domeniu;

c) a achitat la bugetul de stat o sumă egală cu valoarea prejudiciului material cauzat, dar nu mai mică, decât dublul limitei maxime a amenzii prevăzute de sancțiunea articolului corespunzător din partea specială.

(2) Persoana este liberată de pedeapsă penală în condițiile alin. (1) doar dacă fapta nu a fost săvârșită prin aplicarea constrângerii psihice sau fizice, nu s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau nu a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau organizație criminală.”.

3. Articolul 125 se abrogă.

4. Articolul 240¹ se abrogă.

5. Articolul 241:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Practicarea ilegală a activității de întreprinzător, care a cauzat daune în proporții mari, săvârșită prin:

a) desfășurarea activității fără înregistrarea (reînregistrarea), licență și autorizare, obligatorii potrivit legii pentru desfășurarea activității în cauză;

b) desfășurarea unor genuri de activitate interzise de lege;

c) desfășurarea activității de întreprinzător cu încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală și drepturilor conexe,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 200 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”;

6. Articolul 241¹:

din sancțiunea alineatului (1), sintagma „sau cu închisoare de pînă la 3 ani” se exclude, iar sintagma „de la 500 la 750” se substituie cu sintagma „de la 1000 la 1500”;

în sancțiunea alineatului (2), sintagma „de la 2 pînă la 6 ani” se substituie cu sintagma „de la 2 la 5ani.”, iar sintagma „de la 850 la 1350” se substituie cu sintagma „de la 1700 la 2700”.

7. La articolul 242, sintagma „sau cu închisoare de până la 3 ani” se exclude, iar sintagma „de la 1350 la 2350” se substituie cu sintagma „de la 2025 la 3525”.

8. La articolul 242¹:
la alineatul (1) sintagma „sau cu închisoare de la 1 la 3 ani” se exclude;
la alineatul (2) sintagma „sau cu închisoare de la 2 la 6 ani” se substituie cu sintagma „sau cu închisoare până la 3 ani”.

9. La articolul 242²:
la alineatul (1) sintagma „sau cu închisoare de la 1 la 3 ani” se exclude;
la alineatului (2) sintagma ”sau cu închisoare de la 2 la 6 ani” se substituie cu sintagma ”sau cu închisoare până la 3 ani”.

10. La articolul 244:
alineatul (1) va avea următorul cuprins:
„(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată a unor cheltuieli supraevaluate sau care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și financiare, dacă în termen de un an suma impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale sau primei de asigurări medicale care trebuia să fie plătită depășește 6000 unități convenționale,
se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”;

alineatul (2):
la litera b), cuvintele „în proporții deosebit de mari” se substituie cu cuvintele „ce depășește 12000 unități convenționale” ;
sanctiunea va avea următorul cuprins:
„se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 4 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 15000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”.

11. Articolul 244¹:
la alineatul (1), sintagma „, sau cu închisoare de pînă la 1 an” se exclude;
la alineatul (2), sintagma „sau cu închisoare de pînă la 3 ani” se substituie cu sintagma „sau cu închisoare de pînă la 1 an”;

12. Articolul 246 va avea următorul cuprins:
„Articolul 246. Limitarea concurenței libere
(1) Limitarea concurenței prin încheierea unui acord anticoncurențial orizontal care constituie un cartel dur interzis de legislația din domeniul concurenței, care are ca obiect fixarea prețurilor de vânzare a produselor către terți, limitarea producției sau a vânzărilor, împărțirea piețelor sau a

clienților sau participarea cu oferte trucate la licitații sau la alte forme de concurs de oferte, dacă prin aceasta a fost obținut un profit în proporții deosebit de mari sau au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari unei terțe persoane,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoarea de până la 3 ani

(2) Persoana este liberată de răspundere penală, în cazul în care aceasta beneficiază de clemență conform legislației din domeniul concurenței.”.

13. Articolul 246¹ se abrogă.

14. Articolul 248:

la alineatul (1), sintagma „de la 500 la 650” se substituie cu sintagma „de la 1500 la 2000”, iar sintagma ”sau cu închisoare de până la 2 ani” se exclude;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Prin derogare de la art. 126, în sensul prezentului articol se consideră proporții mari, valoarea bunurilor care depășește 100 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar proporții deosebit mari, valoarea bunurilor, suma drepturilor de import care depășește 200 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.”.

15. Articolul 249:

în tot textul articolului cuvintele „plăților vamale” se substituie cu cuvintele „drepturilor de import”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de la art. 126, în sensul prezentului articol se consideră proporții mari, valoarea drepturilor de import care depășește 100 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, iar proporții deosebit mari, valoarea bunurilor, suma drepturilor de import care depășește 200 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare stabilite la momentul săvârșirii faptei.”.

16. La articolul 250¹ alineatul (1), sintagma ”până la 5 ani” se substituie cu sintagma „până la 3 ani”, iar sintagma „de la 1350 la 2350” se substituie cu sintagma „de la 2025 la 3525”.

17. Se completează cu alineatul 328¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 328¹. Excesul de putere la emiterea actelor permissive și efectuare a activităților de control

Refuzul neîntemeiat de eliberare a actului permisiv care a condus la restrângerea dreptului de desfășurare a activității de întreprinzător, inclusiv prin desfășurarea neîntemeiată a unor controale, se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 6 luni, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 până la 5.”.

Art. V. - Articolul 27 alineatul (2) din Legea nr. 1104 din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 209–211, art. 683), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu litera j) cu următorul cuprins:

„j) impactul acțiunilor sale, în timpul exercitării atribuțiilor, asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora.”.

Art. VI. - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după- cum urmează:

1. La articolul 56 alineatul (1), cuvintele „Serviciul Vamal,” se exclud.

2. Articolul 93:

alineatul (2) se completează cu punctul 10) cu următorul cuprins:

„9) procesul-verbal de control, întocmit în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător, un alt act de control cu caracter decizional, întocmit conform legislației în vigoare sau altor acte ale organelor de control;”;

3. Articolul 128:

alineatul (2) se completează cu propoziția: „Este interzisă efectuarea perchezițiilor cu depășirea spațiilor, în alte locuri, în temeiul altor acte sau urmărind alte scopuri, decât cele indicate în încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea percheziției sau în ordonanța procurorului.”;

se completează cu alineatele (5¹) - (5⁴) cu următorul cuprins:

„(5¹) Ridicarea documentelor, obiectelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații în original este permisă, doar dacă, după examinarea la fața locului, în prealabil, este cunoscut conținutul lor și în măsura în care acestea conțin date concrete, care au importanță expresă și indispensabilă pentru cauza penală, iar ridicarea acestora nu stopează în mod inevitabil activitatea economică a persoanei.

(5²) În cazul în care ridicarea obiectelor, documentelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau sistemelor de informații nu este posibilă fără stoparea inevitabilă a activității economice a persoanei, organul de urmărire penală dispune, prin ordonanță motivată, efectuarea de copii, înregistrări foto sau video, stocarea datelor, inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre, care servesc ca mijloc de probă. Copiile, înregistrările foto sau video, stocarea datelor (clonarea sistemelor informaționale), inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre se realizează, după caz, cu participarea specialistului prin utilizarea metodelor și mijloacelor tehnice ce asigură integritatea și autenticitatea documentelor, obiectelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații.

(5³) În cazul care este imposibilă efectuarea copiilor, a înregistrărilor foto sau video, stocarea datelor (clonarea sistemelor informaționale), inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre a obiectelor, documentelor, dispozitivelor de stocare a datelor și sistemelor de informații la locul efectuării acțiunii procesuale fără a afecta integritatea și autenticitatea acestora, ori posesorul acestora nu permite sau obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, organul de urmărire penală le ridică în scopul efectuării copiilor, înregistrărilor foto, video, stocare a datelor (clonarea sistemelor informaționale), inspectarea, măsurarea sau prelevarea de mostre, cu indicarea în procesul-verbal întocmit a elementelor de individualizare a fiecărui obiect, document sau dispozitiv.

(5⁴) În toate cazurile, cu excepția dispunerii constatării tehnico-științifice sau expertizei judiciare asupra documentelor, obiectelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații, acestea se restituie persoanei de la care au fost ridicate în termen de 3 zile de la ridicare. Dacă din cauza proprietăților individuale ale documentelor, obiectelor, dispozitivelor de stocare a datelor sau a sistemelor de informații este necesar mai mult timp pentru examinarea lor, termenul de

restituire poate fi prelungit prin ordonanța motivată a procurorului, dar nu mai mult decât pentru un termen total de până la 20 de zile de la data ridicării.”.

4. Articolul 176 la alineatul (2), cuvintele „de un an” se substituie cu cuvintele „de trei ani, iar în cazul infracțiunilor prevăzute în capitolul X „Infracțiuni economice” din Codul penal – doar în cazul acelorora pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoarea pe un termen mai mare de 5 ani”.

5. Articolul 204 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul conținut:

„(4¹) Dacă bunurile ce urmează a fi sechestrate pentru repararea prejudiciului cauzat sau pentru a garanta executarea pedepsei amenzii sînt folosite sau constituie parte a procesului tehnologic de producție și sechestrarea lor ar determina în mod inevitabil stoparea activității economice a persoanei, se iau măsuri asiguratorii pentru sechestrarea contravalorii acestora.”.

6. La articolul 253 alineatul (1), punctul 2) se abrogă.

7. Articolul 268 se abrogă.

8. Articolul 269 va avea următorul cuprins:

„Articolul 269. Competența organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție
Organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează acțiuni de urmărire penală la indicația scrisă și sub controlul procurorului din cadrul Procuraturii Anticorupție în cazul infracțiunilor date în competența acesteia, conform art. 270¹.”.

9. Articolul 270:

la alineatul (1), punctul 2) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) infracțiunilor prevăzute la art. 183, 185¹- 185³, 223-261¹ din Codul penal;”.

se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:

„(10) La exercitarea urmăririi penale, procurorul poate dispune, prin ordonanță motivată, efectuarea unor acțiuni procesuale, altele decât cele cu caracter decizional, de către ofițerul de urmărire penală. În cazurile prevăzute de prezentul alineat, ofițerul de urmărire penală poate efectua doar acele acțiuni procesuale care au fost dispuse de procuror și își desfășoară activitatea sub directă conducere, supraveghere și control al acestuia. Actele întocmite de ofițerul de urmărire penală din indicația scrisă a procurorului sunt efectuate în numele și sub răspunderea acestuia.”.

10. Articolul 270¹ va avea următorul cuprins:

„ Articolul 270¹. Competența Procuraturii Anticorupție

Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 181², 240, 324–335¹ din Codul penal, precum și a celor săvârșite în conexiune cu acestea, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod, și în cazul infracțiunilor comise cu folosirea situației de serviciu, prevăzute la art. 190 și 191 din Codul penal.”.

11. Articolul 270² alineatul (1) litera b), după sintagma „art. 166¹ alin. (3) și (4),” se completează cu sintagma „art. 243 și art. 279”.

12. Articolul 273:

la alineatul (1) litera c), cuvintele „infracțiuni date prin lege în competența sa” se substituie cu cuvintele „infracțiunile prevăzute la art. 248 și 249 din Codul penal”;

la alineatul (3), cuvintele „Centrului Național Anticorupție și Serviciului Vamal” și „Centrului Național Anticorupție, Serviciului Vamal,” se exclud.

13. La articolul 274 alineatul (1), după cuvântul „rezultă” se completează cu cuvintele „cel puțin o circumstanță concretă, care motivează”.

14. Se completează cu articolul 276¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 276¹. Pornirea urmăririi penale în baza opiniei organului de control de stat asupra activității de întreprinzător sau a unui alt organ de stat cu funcții de control

(1) În cazul în care în denunțul depus la organul de urmărire penală sunt semne clare care justifică bănuirea rezonabilă de săvârșirea unei infracțiuni prevăzute la art. 223 – 232, 235, 241, 241¹, 242, 244, 244¹, 250, 255, inclusiv în cazul autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului în privința infracțiunilor menționate, organul competent să exercite urmărirea penală solicită opinia organului competent de control de stat asupra activității de întreprinzător sau a altui organ competent în controlul respectării prevederilor legislației din domeniul în care a fost săvârșită fapta, în vederea expunerii asupra existenței sau nu a încălcării legislației din domeniu și prejudiciului cauzat prin încălcare. Solicitarea organului de urmărire penală sau a procurorului trebuie să conțină exact faptele și informațiile cu privire la care se solicită opinia organului de control. Procurorul sau organul de urmărire penală nu are dreptul să dispună sau să solicite organului de control inițierea unui control în sensul Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 cu privire la controlul de stat al activității de întreprinzător.

(2) În situațiile prevăzute la alin. (1), în cazul când solicitarea excede competența organului de control, acesta, în termen de 5 zile de la recepționare, restituie procurorului sau organului de urmărire penală solicitarea și materialele anexate la aceasta.

(3) Atunci când prejudiciul stabilit în condițiile legii, de organul de control, reprezintă și prejudiciul faptei infracționale, executarea prescripției organului de control de stat, dacă aceasta a fost dispusă, restituirea prejudiciului stabilit sau a contravalorii lui și achitarea la bugetul de stat a sumei egale cu valoarea prejudiciului material cauzat, dar nu mai mică, decât dublul limitei maxime a amenzii prevăzute de sancțiunea articolului corespunzător, constituie circumstanțe care exclud urmărirea penală, dacă fapta infracțională invocată respectă cumulativ următoarele condiții:

- a) nu a fost săvârșită cu aplicarea constrângerii fizice sau psihice;
- b) nu s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei;
- c) nu a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau organizație criminală;
- d) fapta a fost săvârșită pentru prima oară.

(4) În cazul infracțiunilor prevăzute de prezentul articol, procurorul poate decide asupra pornirii urmăririi penale doar după recepționarea opiniei organului de control de stat, solicitată conform alin. (1).

(5) În cazul în care denunțul care indică semne clare care justifică bănuirea rezonabilă de săvârșirea uneia din infracțiunile prevăzute la alin. (1) este depus de organul de control de stat al activității de întreprinzător, prevederile alin. (1), (2) și (4) nu se aplică.

(6) Denunțul depus la organul de urmărire penală sau procuror din care nu reies semne clare care să justifice bănuirea rezonabilă de săvârșire a unei infracțiuni se transmite organului de control competent pentru examinare conform competențelor. Informarea procurorului de către organul de urmărire penală cu privire rezultatele examinării denunțului organului de control nu este obligatorie.

Art. VII. - Articolul 21 din Legea nr. 333-XVI din 10 noiembrie 2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 195–198, art. 918), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) La atestarea ofițerului de urmărire penală se ia în considerare, în calitate de indicator de performanță, impactul acțiunilor acestuia, în timpul exercitării atribuțiilor, asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora.”.

Art. VIII. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 44¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 44¹. Aplicarea sancțiunii mai blânde decât cea prevăzută de lege, sub formă de amendă

(1) Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul contravenientului în săvârșirea contravenției, de personalitatea contravenientului, de comportarea lui în timpul și după consumarea contravenției, de alte circumstanțe care reduce esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei contravenții săvârșite în grup la descoperirea acesteia, agentul constatator, după caz procurorul, instanța de judecată sau comisia administrativă, poate aplica sancțiunea amenzii sub limita minimă, prevăzută de partea specială a cărții a doua pentru contravenția respectivă.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor care nu au executat sancțiunile contravenționale pentru faptele comise anterior sau au antecedente penale nestinse.”,

2. La articolul 197, alineatul (14) se abrogă.

3. Articolul 332¹:

alineatul (1) se abrogă;

la alineatul (2), cuvintele „în condițiile prevăzute la alin. (1)” se exclud.

4. Articolul 382:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, poștă electronică, alt sistem de mesagerie electronică ori prin orice altă metodă în cazul în care autoritatea dispune de mijloacele tehnice necesare pentru a dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate dar acesta a refuzat să o primească.”;

la alineatul (4), propoziția a doua se completează cu cuvintele „precum și să convină de comun acord la data și ora când se va putea prezenta”;

alineatul (5) se completează, în final, cu propoziția:

“Neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei.”.

5. Articolul 394 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazurile și în condițiile expres prevăzute de prezentul cod, instanța de judecată examinează cauza contravențională în procedură scrisă.”.

6. La articolul 396, alineatul (4) se abrogă.

7. Articolul 399 va avea următorul cuprins:

„Articolul 399. Competența agentului constatator

(1) Cauza contravențională se constată, se examinează și se soluționează de către agentul constatator care aplică sancțiunile prevăzute în partea specială a cărții a doua în limitele competenței și numai în exercițiul funcțiunii, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Dacă, pe parcursul constatării sau examinării cauzei contravenționale, au apărut circumstanțe obiective care împiedică participarea unui reprezentant al agentului constatator în procesul contravențional, conducătorul ierarhic superior din care acesta face parte va dispune, prin dispoziție motivată, înlocuirea acestuia cu un alt reprezentant al agentului constatator.

(3) Agentul constatator poate constata contravenții ale căror constatare, examinare și sancționare sînt atribuite competenței unor alte organe. În astfel de cazuri, agentul va remite organelor respective actul de sesizare, procesul-verbal cu privire la contravenție și materialele acumulate în legătură cu verificarea acestora.”.

8. La articolul 400:

la alineatul (1):

sintagma „art. 48”, „art.96”, cifra „343”, se exclud.

sintagma „art. 48²-54” se substituie cu sintagma „art. 49, art. 50, art. 52, art. 54”, sintagma „art. 99-107” se substituie cu sintagma „99-102, art. 104, art. 105-107”, sintagma „art. 364 alin. (1)–(5¹)” se substituie cu sintagma „art. 364 alin. (2)–(5¹)”.

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹). Contravenția prevăzută la art. 337 se examinează de poliție în măsura în care acțiunile indicate constituie competența poliției”.

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni în limitele competenței:

a) agentul constatator din rîndul angajaților Inspectoratului național de patrulare și ai Inspectoratului național de investigații din cadrul Inspectoratului General al Poliției, precum și din rîndul altor subdiviziuni subordonate Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile poliției;

b) șefii de direcții și adjuncții lor, șefii inspectoratelor de poliție și adjuncții lor, șefii secțiilor de poliție, șefii sectoarelor de poliție, șefii posturilor de poliție, ofițerii principali de sector, ofițerii superiori de sector, ofițerii de sector, angajații secțiilor securitate publică, angajații serviciilor patrulare, angajații secțiilor supraveghere transport și circulație rutieră, angajații serviciilor supraveghere tehnică și accidente rutiere ale inspectoratelor de poliție.”.

alineatul (3²) se abrogă.

9. La articolul 401 alineatul (1), sintagma „316 și 350²” se exclude.

10. la articolul 423¹⁰:

la alineatul (1), după cuvintele „prevăzute la art.” se completează cu cifra „104¹”, după cifra „179” se completează cu cifra „181”, iar după sintagma „art. 273 pct. 9), 9¹), 11), 15) și 16)” se completează cu sintagma „art. 364 alin. (1)”.

la alineatul (2), cuvîntul „coordonatori” se substituie cu cuvîntul „superiori”;

la alineatul (3), înainte de cifra „178” se completează cu cifra „104¹”.

11. Articolul 425:

la alineatul (2), cuvîntul „depoziții” se substituie cu cuvîntul „declarațiile”;

se completează cu alineatele (6¹) -(6³) cu următorul conținut:

„(6¹) În cazul contravențiilor date în competența organelor de control de stat al activității de întreprinzător nu se permite ridicarea de bunuri, documente, dispozitive de stocare a datelor dacă ridicarea acestora stopează activitatea economică a persoanei. În cazul dat se purcede la efectuarea de copii, înregistrări foto sau video de pe documente și dispozitivele de stocare a datelor, pot fi inspectate, măsurate sau prelevate mostre din acestea, care constituie mijloc material de probă;

(6²) Copiile se realizează cu mijloace tehnice și proceduri adecvate, de natură să asigure integritatea informațiilor conținute de acestea, de un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora, după caz.

(6³) În cazul prevăzute la alin. (6¹), când este imposibilă efectuarea copiilor, a înregistrărilor foto sau video de pe documente și dispozitive de stocare a datelor ori posesorul acestora obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, agentul constator le ridică în scopul efectuării copiilor, înregistrărilor foto, video, stocare a datelor, inspectare, măsurare sau prelevare de probe, cu indicarea în procesul-verbal întocmit a elementelor de individualizare a fiecărui document, bun sau dispozitiv. Documentele, bunurile sau dispozitivele se restituie de către agentul constator sau autoritatea competentă de soluționarea cauzei contravenționale, în cel mai scurt timp posibil dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare din momentul ridicării acestora.”;

la alineatul (7), după cuvintele „Procesului contravențional”, se completează cu cuvintele „, în partea ce ține de declarații”.

12. Articolul 427 se completează cu alineatele (4) – (7) cu următorul conținut:

„(4) Nu se permite ridicarea de bunuri, documente, dispozitive de stocare a datelor dacă ridicarea acestora stopează activitatea economică a persoanei, este posibilă efectuarea de copii, înregistrări foto sau video de pe documente și dispozitivele de stocare a datelor, pot fi inspectate, măsurate sau prelevate mostre din acestea, care constituie mijloc material de probă;

(5) În cazul prevăzute de alin. (4), când este imposibilă efectuarea copiilor, a înregistrărilor foto sau video de pe documente și dispozitive de stocare a datelor ori posesorul acestora nu permite sau obstrucționează efectuarea acestor acțiuni, agentul constator le ridică în scopul efectuării copiilor, înregistrărilor foto, video, stocare a datelor, inspectare, măsurare sau prelevare de probe, cu indicarea în procesul-verbal întocmit a elementelor de individualizare a fiecărui document, bun sau dispozitiv și legătura acestora cu cauza contravențională. Documentele, bunurile sau dispozitivele se restituie de către agentul constator sau autoritatea competentă de soluționarea cauzei contravenționale, în cel mai scurt timp posibil dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare din momentul ridicării acestora.

(6) Este interzisă ridicarea de bunuri, documente, dispozitive de stocare a datelor care nu constituie mijloc de producere a contravenției sau nu au importanță pentru procesul contravențional.

(7) În cazul constatării contravenției prevăzute la art. 97 din prezentul cod, prevederile prezentului articol și ale art. 425, în partea ce ține de interzicerea ridicării de bunuri, nu se aplică.”.

13. Articolul 428:

la alineatul (1):

după cuvintele „Organul de constatare a contravențiilor” se completează cu cuvintele „din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție și Procurorul”;

după cuvintele „percheziție dacă” se completează cu cuvintele „este organul abilitat cu examinarea și/sau soluționarea contravenției respective și”;

la alineatul (3), cuvântul „hotărâri” se substituie cu cuvântul „ordonanței”;

se completează cu alineatele (6) și (7) cu următorul conținut:

„(6) Organele de constatare, examinare și soluționare a contravențiilor, abilitate cu funcții de control de stat în conformitate cu Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08 iunie 2012, nu sunt în drept să efectueze percheziții decât asistați de colaboratori de poliție și doar dacă au fost epuizate toate căile de control în conformitate cu prevederile Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131 din 08 iunie 2012.

(7) Este interzisă efectuarea perchezițiilor cu depășirea spațiilor, în alte locuri, în temeiul altor acte sau urmărind alte scopuri, decât cele indicate în încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea percheziției sau hotărârea motivată privind efectuarea percheziției.”;

14. Articolul 439³:

la alineatul (1), după cuvintele „agentul constator” se completează cu cuvintele „a organului abilitat cu dreptul de soluționare și/sau examinare a contravenției respective”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Dacă bunurile ce urmează a fi sechestrate pentru repararea prejudiciului cauzat sau pentru a garanta executarea pedepsei amenzii sînt folosite sau constituie parte a procesului tehnologic de producție și sechestrarea lor ar determina în mod inevitabil stoparea activității economice, se iau măsuri asiguratorii pentru sechestrarea contravalorii acestora.”.

15. Articolul 440:

la alineatul (1) după cuvintele „de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție” se completează cu cuvintele „de examinare și”.

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cel mult 15 zile de la data sesizării, agentul constator este obligat să verifice sesizarea și să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul capitol.”.

la alineatul (5), cuvântul „materialele” se substituie cu cuvintele „procesul-verbal cu privire la contravenție și materialele acumulate”.

16. Se completează cu articolul 440¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 440¹. Contravenția flagrantă

(1) Contravenția flagrantă este contravenția descoperită în momentul săvârșirii ei sau înainte ca efectele ei să fie consumate.

(2) În cazul depistării contravenției flagrante, agentul constator este obligat să întreprindă toate măsurile ce nu suferă amînare și se impun în vederea constatării acesteia.

(3) Procesul contravențional în cazul contravenției flagrante se consideră pornit din momentul descoperirii acesteia.

(4) Contravenția flagrantă urmează a fi înregistrată prin decizie privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator, cel tîrziu, următoarea zi lucrătoare din momentul depistării. În acest caz, decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator va conține și acțiunile procesuale efectuate pînă la înregistrare.”.

17. La articolul 442, alineatul (3) se completează la începutul propoziției cu următoarele cuvinte:

„Modelul tip al procesului – verbal cu privire la contravenții.”.

34. Articolul 447¹:

la alineatul (1), după cuvintele „de către” se completează cu cuvintele „agentul constatator,” iar după sintagma „art. 393 alin. (1) lit. b)–d)” se completează cu cuvintele „, după caz”;

la alineatul (2), înainte de cuvintele „autoritatea competentă” se completează cu cuvintele „agentul constatator,” iar după cuvintele „ (persoana abilitată să examineze cauza)” se completează cu cuvintele „, după caz,”.

18. Cartea a doua, Titlul II se completează cu Capitolul VI¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul VI¹. Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției

Articolul 451¹. Examinarea faptei contravenționale în baza constatărilor personale ale agentului constatator

(1) În cazul depistării a unei fapte ce constituie contravenție, agentul constatator nu încheie proces-verbal cu privire la contravenție, dacă sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) contravenția poate fi constatată în temeiul constatărilor personale ale agentului constatator și nu necesită acumulare de probe;

b) persoana acceptă constatățile agentului constatator, ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției, și recunoaște săvîrșirea contravenției;

c) examinarea contravenției și aplicarea sancțiunii ține de competența agentului constatator;

d) nu este necesară confiscarea bunurilor în conformitate cu art. 439⁷.

(2) În cazul săvîrșirii contravenției de către un minor, procedura simplificată poate fi aplicată doar în a condițiile asistării acestuia de către reprezentantul său legal.

(3) În cazul atragerii la răspundere contravențională în condițiile alin. (1), agentul constatator va emite o decizie prin care va aplica o sancțiune egală cu o doime din minimumul sancțiunii sub formă de amendă prevăzută în partea specială a cărții a doua.

Articolul 451². Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator

(1) Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator este document executoriu, care va include:

a) data (ziua, luna, anul), ora și locul întocmirii deciziei;

b) calitatea, numele și prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă;

c) numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința, datele din buletinul lui de identitate sau după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

d) fapta contravențională, locul, timpul și circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, identitatea victimei, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;

e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;

f) aducerea la cunoștința contravenientului precum și reprezentantului legal al minorului a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387 al prezentului cod, precum și a consecințelor examinării contravenției în procedură simplificată;

g) declarația contravenientului despre recunoașterea săvârșirii contravenției și acceptarea constatărilor agentului constator, ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției contravenientului;

(2) În cazul în care contravenient este un minor, se va consemna și numele, prenumele, domiciliul și/sau reședința reprezentantului legal al acestuia.

(3) În cazul în care contravenientul este asistat de un avocat, se va consemna identitatea acestuia.

(4) Partea rezolutivă a deciziei va cuprinde: încadrarea juridică a faptei contravenționale, decizia agentului constator de sancționare a contravenientului, contul de virament al instituției bancare la care se va transfera valoarea amenzii, calea de contestare.

(5) Decizia se semnează de către agentul constator și contravenient și se înmânează o copie contravenientului și victimei, dacă există.

(6) În cel mult 24 de ore de la întocmire, decizia se înscrie în ordinea întocmirii într-un registru electronic ținut de Ministerul Afacerilor Interne.

Articolul 451³. Executarea deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator

(1) Amenda aplicată prin decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator poate fi achitată în quantum de 50% din valoarea stabilită, dacă transferul către contul de virament al instituției bancare va fi executat în termen de 3 zile lucrătoare din ziua aplicării amenzii.

(2) În cazul neachitării amenzii stabilite în termen de 3 zile lucrătoare, contravenientul în 30 de zile urmează să o achite integral.

(3) La expirarea termenului de 30 de zile în care contravenientul urma să achite amenda indicată la alineatul (2), agentul constator în termen de 10 zile va expedia executorului judecătoresc decizia spre executare silită, sau după caz va solicita instanței schimbarea modului de executare a sancțiunii în conformitate cu prevederile art. 34.

Articolul 451⁴. Contestarea deciziilor privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator

(1) Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator pot fi contestate cu recurs în termen de 15 zile din data aplicării sancțiunii, în instanța de fond conform competenței teritoriale.

(2) Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator poate fi contestată de către contravenient, victimă, procuror sau de către conducătorii autorităților din care fac parte agenții constatori.

(3) Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator pot fi contestate în baza următoarelor temeuri:

- a) nu au fost respectate dispozițiile privind competența materială;
- b) contravenientul a fost sancționat pentru o faptă care nu este prevăzută de partea specială a cărții a doua;
- c) s-au aplicat sancțiuni în alte limite decât cele prevăzute de partea specială a cărții a doua;
- d) neconsemnarea în decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator a datelor și faptelor indicate la articolul 451².

Articolul 451⁵ Soluționarea cauzei de către instanța de recurs

(1) Recursul declarat se examinează de către un judecător, în ordinea capitolului VIII, titlul II, cartea a doua, care se aplică în mod corespunzător, cu excepțiile prevăzute la prezentul capitol.

(2) Instanța de recurs poate adopta una din următoarele decizii:

a) să respingă recursul și să mențină decizia agentului constataitor;

b) să admită recursul și să anuleze decizia agentului constataitor.

(3) Părțile se informează despre locul, data și ora ședinței de examinare a recursului, însă neprezentarea acestora nu împiedică examinarea recursului și desfășurarea ședinței, în cazul în care la dosar este dovada citării fiecărei părți.

Articolul 451⁶. Acordul de colaborare

(1) Acordul de colaborare este o tranzacție încheiată între agentul constataitor, după caz, procuror și contravenient, care își recunoaște vina, integral, în schimbul unei pedepse reduse. Acordul de colaborare poate fi încheiat în orice moment al procesului contravențional până la soluționarea în fond a cauzei contravenționale.

(2) În cazul încheierii acordului de colaborare, contravenientului i se va aplica o sancțiune ce nu depășește o doime din maximul sancțiunii sub formă de amendă prevăzută pentru contravenția comisă.

(3) Acordul de colaborare poate fi inițiat de către agentul constataitor, după caz procuror, contravenient sau apărătorul său, reprezentantul legal în cazul săvârșirii contravenției de către un minor. Agentul constataitor, după caz procurorul, este obligat să refuze încheierea acordului de colaborare în cazul în care fapta nu constituie contravenție sau prezintă semne de infracțiune. Refuzul de a accepta încheierea acordului de colaborare nu este pasibil nici unei căi de atac.

(4) În cazul încheierii acordului de colaborare, agentul constataitor, după caz procurorul, încetează acumularea probelor, iar contravenientul nu mai este în drept să-și retragă acordul.

(5) În cazul încheierii acordului de colaborare, cauza contravențională va fi soluționată prin decizie asupra cazului contravențional în condițiile acordului de colaborare, după forma și conținutul stipulate la articolul 451², cu excepțiile prevăzute de prezentul articol.

(6) Prevederile art. 444, 451³-451⁵ din prezentul cod se vor aplica în mod corespunzător în privința acordului de colaborare.”.

19. Articolul 455 se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Dacă pe parcursul judecării cauzei se constată că agentul constataitor este în imposibilitate de a participa în continuare la ședință, el poate fi înlocuit cu un alt agent constataitor, fără reluarea judecării cauzei de la început. Agentului care a intervenit în proces instanța îi oferă timp suficient pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, și pentru a se pregăti de participarea de mai departe la procesul contravențional. Agentul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședință în lipsa lui, dacă are de concretizat circumstanțe suplimentare.

(2²) Înlocuirea agentului constataitor se dispune de conducătorul autorității publice în care activează agentul constataitor.”.

20. La articolul 456 alineatul (2):

litera f) se completează cu cuvintele „în baza actelor de identitate”;

se completează cu literă i) cu următorul cuprins:

„i) preîntâmpină în scris participanții la proces asupra necesității respectării legislației la prelucrarea datelor cu caracter personal și, la cererea părților, poate permite înregistrarea procesului

prin mijloace foto, video, audio de către participanții la proces, în condițiile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”.

21. Articolul 459:

alineatul (2) se completează cu literele k), l) și m) cu următorul cuprins:

„k) date despre înregistrarea audio a ședinței de judecată și echipamentul folosit;

l) enumerarea acțiunilor procesuale exercitate în condițiile prezentului cod, cu indicarea datei (ziua, luna, anul) și orei efectuării;

m) data (ziua, luna, anul) întocmirii definitive a procesului-verbal.”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

(2¹) În cazul divergențelor între conținutul procesului-verbal și înregistrarea audio prevalează înregistrarea audio.

22. Cartea a doua, Titlul II se completează cu Capitolul VII¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul VII¹. Procedura scrisă de examinare a cauzei contravenționale în instanța de judecată

Articolul 464¹. Condițiile examinării cauzei contravenționale în procedură scrisă.

(1) Procedura scrisă de examinare a cauzei contravenționale în instanța de judecată se aplică tuturor cauzelor contravenționale a căror sancțiune prevede mărimea amenzii nu mai mare de 300 unități convenționale.

(2) Procedura scrisă de examinare a cauzei contravenționale în instanța de judecată nu se aplică cauzelor contravenționale a căror sancțiune prevede privarea de anumite drepturi.

Articolul 464². Examinarea cauzei contravenționale în procedură scrisă.

(1) Cauza contravențională în procedură scrisă se examinează de instanța de judecată în lipsa părților și fără dezbateri orale.

(2) În termen de 3 zile de la data intrării cauzei contravenționale în instanță, judecătorul transmite părților o copie a cauzei contravenționale, a probelor și înscrisurilor, cu solicitarea de a se expune asupra aplicării procedurii scrise și asupra cauzei contravenționale, stabilind un termen de 10 zile.

(3) În cazul în care, după expirarea termenului prevăzut la alin. (2), părțile nu s-au expus asupra aplicării procedurii scrise și asupra cauzei contravenționale, instanța va pronunța o încheiere motivată cu privire la examinarea cauzei contravenționale în procedură scrisă.

(4) În cazul în care părțile, în termenul prevăzut la alin. (2), refuză aplicarea procedurii în formă scrisă și solicită examinarea cauzei contravenționale în ședință publică, instanța poate dispune citarea părților, dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cauza contravențională în ședință publică, iar examinarea cauzei contravenționale se va desfășura în conformitate cu prevederile Capitolului VII din Cartea a doua a prezentului cod.

(5) Instanța poate să respingă prin încheiere motivată refuzul aplicării procedurii în formă scrisă și solicitarea examinării cauzei contravenționale în ședință publică în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri publice. Încheierea de respingere se contestă odată cu fondul.

(6) Dacă din materialele cauzei rezultă că cauza contravențională nu poate fi examinată în procedură scrisă, instanța, prin încheiere motivată, care se contestă odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală.

Articolul 464³. Soluționarea cauzei contravenționale în procedură scrisă

(1) Soluționarea cauzei contravenționale în procedură scrisă se desfășoară în termenul și în condițiile prevăzute de art. 454 din prezentul cod.

(2) Hotărîrea judecătorească în procedură scrisă se emite în condițiile art. 462 din prezentul cod.

(3) Hotărîrea judecătorească emisă se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică părților cauzei contravenționale, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

(4) Hotărîrea judecătorească examinată în procedură scrisă se contestă cu recurs care se examinează în condițiile prezentului cod.

(5) Instanța de recurs examinează recursul în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile prezentului articol fiind aplicabile corespunzător.”

23. Articolul 472 alineatul (2):

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) preîntîmpină participanții la proces asupra necesității respectării legislației la prelucrarea datelor cu caracter personal, și la cerere, poate permite înregistrarea procesului prin mijloace foto, video, audio de către participanții la proces, în condițiile Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”;

lit. c) se completează cu cuvintele „și identifică participanții la proces în temeiul actelor de identitate și, după caz, verifică calitatea și înputernicirile acestora”;

24. Articolul 475, alineatul (2):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) instanța de judecată internațională, prin hotărîre, a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată la o nouă judecare, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care pot fi remediate, cel puțin parțial, prin anularea hotărîrii pronunțate de o instanță de judecată națională.”;

litera d) se completează cu cuvintele „sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;”.

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) prin hotărîre definitivă s-a stabilit că, la constatarea și examinarea faptei contravenționale și judecarea acestei cauze contravenționale, s-a comis abuzuri ce constituie infracțiuni.

se completează cu literele f) și g) cu următorul cuprins:

„f) instanța nu s-a expus asupra vinovăției sau nevinovăției contravenientului, sau instanța s-a pronunțat în privința unui alt subiect de drept decît persoana care a săvîrșit fapta contravențională;

g) s-au stabilit alte circumstanțe de care instanța nu a avut cunoștință la emiterea hotărîrii și care, independent sau împreună cu circumstanțele stabilite anterior, dovedesc că cel sancționat este nevinovat ori a săvîrșit o altă contravenție decît cea pentru care a fost sancționat sau care dovedesc că persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului contravențional este vinovată;”.

Art. X. - La articolul 28 alineatul (1) din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 5 decembrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 237–240, art. 864), cu modificările ulterioare, se completează cu litera a¹) cu următorul conținut:

„a¹) impactul asupra mediului de afaceri, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a presiunii asupra mediului de afaceri”.

Art. XI. – Articolul 6 din Legea nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 76–80, art. 245), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (2) litera a), cuvintele „precum și exercită urmărirea penală” se exclud;

la alineatul (5), cuvintele „exercită urmărirea penală” se exclud.

Art. XII - Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 181–184, art. 595), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatul (4), litera e) se completează cu textul „, , cât și a prevederilor art. 4 alin. (1²) – (1⁶)”.

2. Articolul 4 se completează cu alineatele (1³) – (1⁶) cu următorul cuprins:

„(1³) La efectuarea controlului planificat sau inopinat, organul de control are în vedere prioritar posibilitatea efectuării controlului prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații conform alin. (1²). Doar în cazul insuficienței documentației și informației deținute pentru a stabili respectarea legislației de către persoana supusă controlului sau reieșind din tipul controlului și analiza riscurilor, organul de control va realiza controlul la fața locului.

(1⁴) În cazul efectuării controlului prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații, aceasta, în termen de 5 zile de la data recepționării solicitării motivate, este obligată să prezente organului de control informația și documentele specificate în solicitare. Neprezentarea informației solicitate constituie temei pentru inițierea în termen de 10 zile lucrătoare a unui control la fața locului.

(1⁵) La depistarea unor erori și/sau neconcordanțe în documentele și informațiile prezentate de persoana controlată, organul de control solicită acesteia prezentarea de explicații în scris în termen de 5 zile de la solicitare. Odată cu transmiterea explicațiilor scrise asupra erorilor și/sau neconcordanțelor, persoana controlată este în drept să prezinte suplimentar acte doveditoare ce confirmă autenticitatea informațiilor și documentelor prezentate.

(1⁶) În cadrul controlului la fața locului, organul de control nu este în drept să solicite de la persoana controlată documente și informații care au fost prezentate anterior, în urma solicitării directe de la aceasta a documentației și a altei informații.”.

3. Articolul 19 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Plângerile și petițiile, inclusiv sesizările sau solicitările organelor de drept sau ale altor organe de stat, pot constitui temei pentru un control inopinat doar în condițiile respectării prevederilor alin. (1) și (2) și doar dacă circumstanțele sau informațiile pe care acestea le conțin, fiind analizate în baza evaluării riscurilor, indică în mod rezonabil asupra unei posibile încălcări care în mod iminent provoacă prejudicii și dacă aceste circumstanțe și informații sunt probate în vreun fel. Plângerile, petițiile sau alte sesizări care nu motivează inițierea imediată a unui control inopinat, în baza analizei riscurilor, pot fi luate în considerație la următoarea planificare anuală a controalelor.”.

4. Articolul 28:

alineatul (2) se completează cu litera o) cu următorul cuprins:

„o) descrierea indicilor infracțiunii, constatați în cadrul procedurii de control și referința expresă la normele de drept penal vizate.”;

la alineatul (3), după cuvintele „în două exemplare,” se completează cu cuvintele „iar în cazul constatării indicilor de infracțiune – în trei exemplare,”;

alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) La stabilirea încălcărilor ce conțin indici ai unei infracțiuni, dar care nu s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei, organul de control întocmește un proces-verbal de control în care se indică exact prejudiciul pe care l-a stabilit ca fiind cauzat prin încălcările legislației constatate și prescripția privind înlăturarea acestor încălcări. Organul de control sesizează procurorul sau organul de urmărire penală competent cu privire la identificarea indicilor de infracțiune, printr-un denunț, la care, în mod obligatoriu, se anexează procesul-verbal de control și materialele ce țin de controlul în cauză, care se transmite acestuia în termen de 5 zile lucrătoare de la data expirării termenului stabilit la art. 30 alin. (1¹) sau alin. (1²), în cazul în care procesul-verbal de control nu a fost contestat, sau de la data emiterii deciziei organului de control pe marginea cererii prelabile de contestare, emise în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (2).”;

se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins:

„(9¹) În cazul în care la stabilirea încălcărilor ce conțin indici ai unei infracțiuni s-a constatat că acestea s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieții sau sănătății persoanei, organul de control, în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data întocmirii procesului-verbal de control, expediază procurorului sau organelor de urmărire penală competente un denunț despre identificarea indicilor unei infracțiuni, la care, în mod obligatoriu, se anexează procesul-verbal de control și materialele ce țin de controlul în cauză.”

5. Articolul 29:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul prevăzut la art. 28 alin. (9), organul respectiv include în procesul-verbal de control o prescripție privind înlăturarea încălcărilor constatate, conform limitelor stabilite la arti. 5¹, și privind restituirea prejudiciului pe care l-a stabilit ca fiind cauzat prin aceste încălcări.”;

la alineatul (4), după a doua propoziție, se completează cu următoarea propoziție: „În cazul prevăzut la art. 28 alin. (9), termenul de executare a prescripției nu poate depăși 30 de zile.”.

6. La articolul 30:

alineatul (1) se completează cu cuvintele „sau indici ai infracțiunii în condițiile art. 28 alin. (9¹)”;

alineatul (5¹) se completează, cu cuvintele „cu excepția deciziei cu privire la rezultatele examinării cererii prelabile de contestare, emise în cazul prevăzut la art. 28 alin. (9)”.

Art. XIII. - Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art. 113), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 11, alineatul (3) se completează cu propoziția:

„Raportul conține și date privind impactul activității Procuraturii din anul precedent asupra drepturilor persoanelor și asupra mediului de afaceri.”.

2. Articolul 30 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În lista indicatorilor de performanță se prevăd și indicatori de impact asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora.”.

Art. XIV.- (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la publicare, va elabora, în comun cu Procuratura Generală, și va aproba mecanismul de ținere a evidenței cazurilor de neîncepere a urmăririi penale în temeiul art. 276¹ din Codul de procedură penală.

Președintele Parlamentului